

Wioletta Samborska-Zareba

O ewolucji NATO we Wrocławiu

Rocznik Bezpieczeństwa Międzynarodowego 2, 385-387

2007

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

O ewolucji NATO we Wrocławiu

W dniach 10–11 maja we Wrocławiu odbyła się międzynarodowa konferencja naukowa *NATO w dobie transformacji. Bezpieczeństwo w stosunkach transatlantyckich*, zorganizowana wspólnym wysiłkiem pracowników naukowych Wydziału Strategiczno Obronnego Akademii Obrony Narodowej w Warszawie oraz Instytutu Stosunków Międzynarodowych Dolnośląskiej Szkoły Wyższej Edukacji we Wrocławiu. Celem przedsięwzięcia było dokonania analizy obecnego stanu Sojuszu Północnoatlantyckiego oraz zbudowanie prognozy jego przekształceń, przede wszystkim w aspekcie relacji między amerykańskim mocarstwem a jego europejskimi sojusznikami. Jako inspirację do wymiany myśli organizatorzy, przewrotnie nieco wybrali cytat z pracy włoskiego geostratega, Jeana Carlo, który stwierdził, iż bezpowrotnie *zanikła elegancka prostota świata dwubiegunowego*. W dzisiejszych *ciekawych czasach* kształt ładu międzynarodowego jest konsekwencją ciągłego ścierania się procesów unifikacji i dezintegracji. Procesy te w równej mierze, co innych dziedzin życia, dotyczą bezpieczeństwa i funkcjonujących w jego obrębie instytucji, a więc również Sojuszu Północnoatlantyckiego.

By sprostać postawionym celom, organizatorzy wyspecyfikowali następujące obszary problemowe:

- przeobrażenia pojęcia i istoty bezpieczeństwa międzynarodowego w XX wieku,
- wyzwania, zagrożenia i szanse w polityce bezpieczeństwa państw wspólnoty transatlantyckiej,
- bezpieczeństwo w stosunkach transatlantyckich w XXI wieku,
- terroryzm jako wyzwanie dla polityki bezpieczeństwa państw wspólnoty transatlantyckiej,
- formy i cele polityki państw w stosunkach transatlantyckich,
- rola sił zbrojnych w transatlantyckiej polityce bezpieczeństwa,
- próby ustanowienia Pax Americana. Europejski i transatlantycki punkt widzenia.

Obrazy rozpoczęło wystąpienie Lecha Kościuka, który w syntetyczny sposób przedstawił ewolucję relacji między Stanami Zjednoczonymi a europejskimi członkami Sojuszu w funkcji ewolucji globalnego systemu bezpieczeństwa. Jego konstatacje, zakładające istnienie wyjątkowo głębokiej wspólnoty interesów między USA a *europejskim filarem* NATO, stały w opozycji do wizji kreowanej przez popularne media, gotowe odtrąbić już rozpad euroatlantyckiej wspólnoty obronnej. Wystąpienia profesorów Akademii Obrony Narodowej, Mariana Kozuba i Jarosława Gryza, traktowały z kolei o przemianach w obrębie pojmowania bezpieczeństwa, omawiały swoistą ewolucję obowiązujących w tej płaszczyźnie paradygmatów. Za szczególnie cenną uznać należy uwagę, iż sprowadzanie bezpieczeństwa wyłącznie do kategorii zagrożeń jest poważnym błędem logicznym i metodologicznym. Istotnym składnikiem bezpieczeństwa jest wszak również odpowiednie wykorzystywanie szans oraz zdolność do radzenia sobie z wyzwaniami.

Profesor Piotr Mickiewicz reprezentujący DSWE przedstawił wystąpienie, w którym starał się wskazać nowe źródła zagrożeń bezpieczeństwa. W jego opinii podstawowym czynnikiem generującym w nadchodzących dekadach niestabilność, zarówno w relacjach międzynarodowych jak i wewnątrz poszczególnych krajów, będą czynniki społeczne, zwłaszcza zaś nierównomierność poziomu rozwoju w poszczególnych regionach świata, nakładająca się na różnice kulturowe i religijne.

W rozważaniach silnie eksponowany był wątek *nawalistyczny*, co nie może budzić zdziwienia w aspekcie tytułu konferencji – NATO od swego powstania nie bez przyczyny nazywane jest *sojuszem morskim*. Profesor Andrzej Makowski z Akademii Marynarki Wojennej omówił rolę morskiego wymiaru więzi euroatlantyckiej (nie szczędząc przy tym gorzkich słów dotyczących zaniedbywania przez kolejne ekipy rządzące morskich interesów państwa), profesor komandor Mariusz Zieliński (również z gdyńskiej AMW – komendant Wydziału Dowodzenia i Operacji Morskich) przedstawił zasady tworzenia sojuszniczych, morskich zespołów zadaniowych w ramach działań połączonych, a profesor Krzysztof Kubiak z wrocławskiej DSWE skupił się na zachodzących po zakończeniu zimnej wojny przeobrażeniach charakteru działań sił morskich.

Ważne wystąpienie przedstawił prezes Fundacji Europejskiej Dialog dr. Robert Foks. Skupił się on mianowicie na niezwykle złożonych i wieloaspektowych relacjach między Sojuszem Północnoatlantyckim a stojącą obecnie w swoistym *rozroku geopolitycznym* Ukrainą.

Istotnym elementem konferencji były wystąpienia poświęcone technologiom stosowanym dla zapewnienia bezpieczeństwa, zarówno przez siły zbrojne i formacje porządku publicznego, jak i przez inne podmioty, których wkład w zapewnienie obywatelom normalnych warunków egzystencji jest często niedostrzegany (na przykład jednostki remontowe firm gazowniczych, energetycznych i wodociągowych). Dzięki podjęciu tych zagadnień konferencja przestała być jedynie wymianą myśli w sferze teorii, a nabrała utylitarne, praktycznego wymiaru.

Problemem wykorzystania lekkich pojazdów terenowych poświęcona była prezentacja Marka Pasierbskiego, który kierując wrocławską firmą Team, współpracuje od 1995 roku z Land Roverem, budując szeroki wachlarz pojazdów specjalistycznych. Są one obecnie eksploatowane przez Żandarmerię Wojskową (swoją chrzest ognia przeszły podczas misji w Demokratycznej Republice Konga), GROM, Straż Graniczną i wiele innych podmiotów. Niektóre z omówionych pojazdów, w tym opancerzonego Huzara (demonstrator technologii) obejrzeć można było podczas towarzyszących konferencji pokazów statyczno-dynamicznych (z możliwością poprowadzenia wybranego auta).

Z kolei Andrzej Sławomir Woźniak omówił znajdujące się w ofercie kierowanej przez niego firmy Egeria zaawansowane technologicznie środki wykrywania skażeń. Duże wrażenie zrobiły zwłaszcza urządzenia pozwalające na detekcję i określenie charakteru skażenia chemicznego podczas wielkich imprez masowych, na przykład meczów piłkarskich. Z częścią omawianych rozwiązań można było się praktycznie zapoznać na firmowym stoisku. We Wrocławiu, będącym jednym z czterech polskich miast odpowiedzialnych za przeprowadzenie rozgrywek podczas Mistrzostw Europy 2012, był to bez wątpienia temat niezwykle aktualny.

To samo powiedzieć można o wystąpieniu Piotra Wilczyńskiego, eksperta w zakresie technicznych środków zabezpieczenia obiektów (zarówno elektronicznych jak i mechanicznych). Skupił się on na instalacjach dozoru obszarów peryferyjnych oraz urządzeniach blokady dostępu. Z uwagi na prezentację filmu ukazującego zatrzymanie przez omawiane bariery kilkunastotonowych pojazdów jadących z prędkością kilkudziesięciu kilometrów na godzinę, była to jedna z najbardziej ekspresyjnych prezentacji. Przykłady barier drogowych oraz tak zwaną szybką bramę również można było obejrzeć podczas konferencji.

W skrótovej relacji nie sposób wymienić wszystkich uczestników wrocławskiego przedsięwzięcia, reprezentujących kilkanaście ośrodków naukowych i analityczno prognozy stycznych, ani też wspomnieć o wszystkich prelegentach.

Organizatorzy, dzięki współpracy z wydawnictwem Adam Marszałek oraz Wydawnictwem Naukowym DSWE oraz redakcjami czasopism „Komandos” i „Nasze Morze” zapewнили uczestnikom możliwość uzupełnienia biblioteki o najnowsze publikacje poświęcone zagadnieniom szeroko rozumianego bezpieczeństwa i stosunków międzynarodowych.

Swoistym uwieńczeniem konferencji był pokaz sprawności Państwowej Straży Pożarnej, zorganizowany dzięki życzliwości wrocławskiej Komendy Miejskiej. Zaprezentowano w jego trakcie akcję ratowniczą, dzięki której każdego dnia ratuje się życie ludzkie – strażacy wycieli z rozbitego pojazdu ofiarę wypadku drogowego i zapewнили jej profesjonalną pomoc przedlekarską.

Z całą pewnością można stwierdzić, że wrocławska konferencja jest krokiem w dobrym kierunku, wiodącym do *uspołecznienia* problematyki bezpieczeństwa i rozszerzenia jej pojęciowego zakresu. Za przejaw tego uznać można fakt, że zorganizowała ją wiodąca w kraju uczelnia wojskowa i największa niepubliczna szkoła wyższa regionu dolnośląskiego. W jej trakcie przemyśleniami i doświadczeniami dzielili się eksperci wojskowi, specjaliści z formacji porządku publicznego, naukowcy cywilni oraz przedstawiciele przemysłu i usług, prowadzący działalność w obrębie *bezpieczeństwa*. Można mieć jedynie nadzieję, że na jednym przedsięwzięciu nie wyczerpie się inwencja organizatorów.

Wioletta SAMBORSKA-ZARĘBA